

Zorginkoopbeleid Medisch specialistische zorg (MSZ) Verduurzamen van zorg Zvw 2026

Inleiding

Als zorgverzekeraars willen we – naast verduurzaming van onze eigen organisatie – ons inzetten om de verduurzaming van het gehele zorglandschap te versnellen (Zvw- en Wlz-breed). De [Green Deal Duurzame Zorg](#) (GDDZ3.0), die ondertekend is door Zorgverzekeraars Nederland, de verschillende zorgbranches, individuele zorgverzekeraars en veel zorgaanbieders, vormt hiervoor de basis. Veel zorgaanbieders/leveranciers hebben inmiddels grote of kleinere stappen gezet om hun zorg te verduurzamen. Via ons zorginkoopbeleid willen we zorgaanbieders aansporen om verder te werken aan de doelen en afspraken uit de GDDZ3.0. Als zorgverzekeraars zorgen we voor gelijkgericht beleid en sluiten zoveel mogelijk aan op de focuspunten die de zorgbranches het belangrijkst vinden.

CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive)

Alle zorgverzekeringsbedrijven moeten -conform de Europese wet CSRD- rapporteren over de impact van hun activiteiten op mens en milieu. Dit omvat de impact van de eigen bedrijfsvoering, én de impact van de gehele keten van zorgaanbieders en (toe)leveranciers. De komende jaren werken de zorgverzekeringsbedrijven uit hoe ze compliant kunnen rapporteren. Een van de belangrijke uitgangspunten is het minimaliseren of voorkomen van administratieve lasten. Bijvoorbeeld door zoveel als mogelijk reeds beschikbare informatie te gebruiken. We kunnen echter nog niet uitsluiten dat we geen informatie bij zorgaanbieders hoeven uit te vragen.

Als dit het geval is verwachten wij van zorgaanbieders dat zij informatie aanleveren als wij die uit hoofde van de CSRD-verplichtingen nodig hebben. Vóór 1 oktober 2025 geven we definitieve duidelijkheid over eventuele benodigde metingen gedurende 2026 voor onze CSRD-rapportages 2026.

Meer informatie hierover kunt u vinden via het [dossier Duurzaamheid](#) op de website van ZN.

Op 26 februari 2025 presenteerde de Europese Commissie het 'Omnibus pakket'. Het is een voorstel tot vereenvoudiging van EU-duurzaamheidswetgeving, dat nog parlementair in behandeling is.

- Of, en in welke mate, dit wetswijzigingsvoorstel tot aanpassingen in de CSRD-rapportageverplichting zal leiden, is nu niet te zeggen.
- De verduurzamingsambities van zorgverzekeraars voor de zorgsector blijven onverminderd van kracht.
- Onder voorbehoud van de uitkomst van de parlementaire behandeling, blijven zorgverzekeraars voornemens om zorgaanbieders uiterlijk 1 oktober 2025 definitieve duidelijkheid te geven over eventuele benodigde metingen gedurende 2026 voor de CSRD-rapportages 2026.

Zorginkoopbeleid 2026

De zorgverzekeraars willen bijdragen aan het verlagen van de klimaat- en milieu impact van de zorg. Dit doen we door, naast verduurzaming van de eigen bedrijfsvoering, zorgaanbieders te stimuleren om (verder) te verduurzamen door in gesprek te gaan en samen naar initiatieven en oplossingen te zoeken. We verwachten van zorgaanbieders dat zij:

- zich inspannen om bij te dragen aan het realiseren van de doelen van de Green Deal Duurzame zorg 3.0;
- duurzaamheid verankeren in hun strategie;
- in hun jaarverslag of duurzaamheidsverslag rapporteren over hun duurzaamheidsprestaties voor zover beschikbaar bij de zorgaanbieder;
- aantoonbaar voortgang boeken op de uitvoering van het mobiliteitsplan¹ gericht op terugdringen CO₂-emissie tgv vervoerbewegingen van medewerkers via de beschikbare [rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit](#) (alleen van toepassing bij zorgaanbieders met meer dan 100 fte).

We dragen bij aan inspiratie en handelingsperspectief voor zorgaanbieders door de verspreiding van groene voorbeelden in de zorgsector. Zie [tabel groene initiatieven](#) voor Groene Initiatieven die de zorgverzekeraars daartoe hebben verzameld of de websites van de GDDZ3.0 en Groene Zorgalliantie (GZA).

Specifiek voor de MSZ

We verwachten van zorgaanbieders MSZ dat ze zich inspannen om bij te dragen aan de acties uit de uitvoeringsplannen van de GDDZ 3.0 van respectievelijk de NVZ en NFU.² Zorgverzekeraars, en ten minste de marktleider-zorgverzekeraar, gaan met ziekenhuizen in gesprek over hun duurzaamheidsprestaties. Daarbij focussen we op de volgende onderwerpen en sectorbrede doelstellingen uit de uitvoeringsplannen van de NVZ/NFU, na afstemming met de NVZ en de NFU.³

- De voortgang in het verlagen van de CO₂-uitstoot verloopt conform de CO₂-routekaart van de instelling, afgeleid van de sectorbrede doelstelling van een verlaging van de CO₂-uitstoot met 30% in 2026 t.o.v. 1996-2020;^{4 5}
- De afvalstromen zijn in kaart gebracht en in 2026 wordt er gestreefd naar het verminderen van het ongesorteerd restafval met minimaal 25% (toewerkend naar maximaal 25% ongesorteerd restafval in 2030);⁵
- Aantoonbare uitvoering gegeven aan een eigen plan van aanpak voor het terugdringen van medicijnverspilling en overtollig medicijngebruik (mede) opgesteld op basis van door de NVZ en NFU⁶ geselecteerde bewezen effectieve interventies; we vragen daarnaast speciaal aandacht voor

¹ Mobiliteitsplan, zoals opgenomen in de GDDZ 3.0 artikel 4.2.e

² Het uitvoeringsplan van de NFU is te vinden op de [website van de NFU](#)

³ De beoogde (kwantitatieve) resultaten t.a.v. verduurzaming die in de focuspunten zijn opgenomen, zijn een op een overgenomen uit de GDDZ 3.0.

⁴ In de cure varieert het referentiejaar tussen 1996 en 2020 (Zie voetnoot op pagina 6 GDDZ3.0)

⁵ Conform afspraken in de GDDZ 3.0.

⁶ De werkgroep medicijnen van de NVZ en de werkgroep thema 5 van de NFU.

geneesmiddelen met een lagere milieu- of klimaatimpact zoals het bevorderen van het gebruik van poederinhalatoren i.p.v dosis-aerosolen in verband met het sterke broeikaseffect van dosis-aerosolen of andere voorbeelden die meer impact maken;

- Bijdragen aan het vervangen van disposables door reusables of door disposables van hernieuwbare grondstoffen gericht op het sectorbrede doel van minimaal 20% van de gebruikte hulpmiddelen in 2026;^{7 8}
- Transitie naar meer plantaardige eiwitten in de voeding voor patiënten/cliënten/medewerkers gericht op verhouding 50/50 dierlijk/plantaardig in 2026 waar het medisch verantwoord mogelijk is;⁵
- Implementatie van ten minste 2 nieuwe groene initiatieven in 2026 uit [de lijst](#) die zorgverzekeraars gepubliceerd hebben of initiatieven uit een andere bron met bewezen positief effect op klimaat en/of milieu, zoals uit het programma [Samen de zorg vergroenen](#), met een positieve of neutrale businesscase.

Milieuthermometer Zorg

Steeds meer GGZ- en MSZ-instellingen gebruiken de Milieuthermometer Zorg om hun zorg en organisatie aantoonbaar te verduurzamen. Zorgverzekeraars zijn voorstander van deze certificering en overwegen om vanaf het zorginkoopbeleid 2027 de Milieuthermometer Zorg, ISO 14001 of vergelijkbaar zorgspecifiek instrument te stimuleren. De Milieuthermometer sluit goed aan op de doelstellingen van de GDDZ waar we met de zorgsectoren aan werken en kan worden ingezet voor de CSRD rapportage. Zorgverzekeraars informeren zorgaanbieders vóór 1 oktober 2025 of en hoe de certificering voor duurzaamheid deel gaat uitmaken van het zorginkoopbeleid 2027.

⁷ Hierbij is het doel 20% minder primaire grondstoffen te gebruiken.

⁸ Hierbij kan het door de UMC's gepubliceerde top 20 medische disposables behulpzaam zijn. [rapport-nfu-project-disposables-20240813.pdf](#)